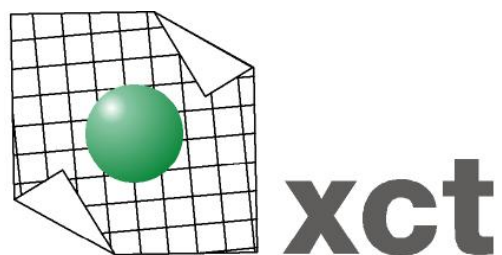

CODI ÈTIC DE LA XARXA DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI

Document aprovat per l'Assemblea de membres de la Xarxa
de Custòdia del Territori el 20 d'abril de 2006

xarxa de custòdia del territori

CODI ÈTIC DE LA XARXA DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI

Document aprovat per l'Assemblea de membres de la Xarxa de Custòdia del Territori el 20 d'abril de 2006

DOCUMENTS OCASIONALS DE LA XARXA DE CUSTODIA DEL TERRITORI, 10

Autors: Collado, H., S. Gili, A. González i X. Sabaté (Grup de Treball d'Ètica de la Xarxa de custòdia del Territori)

DOCUMENT DE LA XARXA DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI DE LLIURE ÚS · 2006

La XCT elabora aquest i altres materials gràcies al suport d'organitzacions i persones diverses. Col·laboreu-hi també si podeu: info@custodiaterritori.org · www.custodiaterritori.org

Citació recomanada: Collado, H, S. Gili, A. González i X. Sabaté. 2006. *Codi ètic de la Xarxa de Custòdia del Territori*. Documents ocasionals de la Xarxa de Custòdia del Territori, 10. XCT. 12 pp.

Pàgina 2 de 12

xarxa de custòdia del territori

Amb suport regular de: Departament de Medi Ambient i Habitatge-Generalitat de Catalunya · Fundació Territori i Paisatge-Caixa de Catalunya · Universitat de Vic · organitzacions i persones membres de la XCT

CODI ÈTIC DE LA XARXA DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI

Document aprovat per l'Assemblea de membres de la Xarxa de Custòdia del Territori el 20 d'abril de 2006

PREÀMBUL

La Xarxa de Custòdia del Territori (xct) ha decidit dotar-se d'un codi ètic que reflecteixi els principis que conformen la seva acció.

Els principis de la xct representen el seu marc ideològic així com la forma d'entendre, avui i aquí, les bases del funcionament de la xct i com aquesta es relaciona amb els seus membres i la resta de la societat. La funció del codi ètic és la de referent i pauta d'actuació per a la xct, que mitjançant l'aprovació en assemblea, s'obliga a acceptar-lo.

El codi ètic es divideix en dues parts. La primera, ordenada en quatre capítols, fa referència a les finalitats, organització i participació, gestió i relacions amb les organitzacions i persones membres i amb terceres organitzacions i persones. La segona, compresa a les disposicions addicionals 1a i 2a, fa referència a l'aplicació, difusió i compliment del codi ètic. Cal esmentar en aquest punt que l'aplicació i compliment d'aquest codi ètic està en relació i acord amb els estatuts de la xct¹.

Capítol I: Finalitats de la xct

1. FINALITATS DE LA XCT

- 1.1. La xct té la finalitat principal d'impulsar l'ús de la custòdia del territori com a part de l'estratègia de conservació dels recursos i dels valors naturals, culturals i paisatgístics del territori (art. 3.1 dels Estatuts de la xct).
- 1.2. Aquesta finalitat s'entén d'interès general ja que va dirigida al conjunt de la societat. Quan hi hagi persones directament beneficiàries de les activitats de la xct, cal definir clarament quines poden ser i, dins d'aquest sector o àmbit, no es pot produir cap tipus de discriminació.
- 1.3. En la seva activitat, la xct assumeix els principis de conducta reconeguts a la Declaració Universal dels Drets Humans i altres declaracions de naturalesa semblant.

¹ Disponibles a: www.custodiaterritori.org/quees.xct.php o sol·licitant-los a l'oficina tècnica.

2. CONGRUÈNCIA DE LES ACTIVITATS

2.1. Les activitats de la xct han de tenir relació amb les finalitats d'aquesta. En aquest sentit, la xct té un posicionament neutre i respectuós davant d'altres formes de promoció, denúncia i reivindicació a favor dels recursos i dels valors naturals, culturals i paisatgístics del territori. Això és independent de la valoració i simpatia envers aquest tipus d'actuacions, i no impedeix que les organitzacions i persones membres a la xct s'hi puguin adherir o en puguin promoure de forma directa.

3. ABSÈNCIA TOTAL D'ÀNIM DE LUCRE

3.1. La tasca de la xct és en benefici general del conjunt de la ciutadania, per la qual cosa proscriu qualsevol ànim d'obtenir beneficis econòmics de la seva intervenció.

3.2. S'entén per lucre la imputació individual a una persona concreta dels ingressos percebuts per l'associació per qualsevol títol: contracte, subvenció, donació, llegat,..., quan no sigui en retribució per béns o serveis facilitats, d'acord amb les finalitats de la xct.

3.3. No es consideren lucre:

- a) L'obtenció d'ingressos superiors a les despeses necessàries per fer les activitats, sempre que aquest romanent s'apliqui al compliment de les finalitats de l'associació.
- b) L'abonament de les despeses en concepte de dietes, transport o altres que realitzin els membres de l'entitat, el seu equip tècnic o terceres persones en representació de la xct o en l'organització d'alguna de les seves activitats.
- c) El pagament de salaris als membres de l'equip tècnic de l'entitat o el pagament d'empreses i altres organitzacions que col·laborin en la realització d'algunes de les activitats de l'associació o en la seva gestió i organització.

Capítol II: Organització i funcionament interns

4. ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DEMOCRÀTICS

- 4.1. Les bases del funcionament democràtic de la xct són: a) la igualtat, tothom és igual dins l'associació, sense que es pugui admetre cap tipus de discriminació; b) la llibertat d'expressió, tothom té dret a exposar lliurement les seves idees; c) la sobirania de decisió, les decisions es prenen per majoria. Cal respectar el dret de les minories a manifestar-se i a defensar els seus postulats i haurà d'existir respecte i vinculació als acords de la majoria.
- 4.2. En aquest sentit, els estatuts de la xct limiten el vot ponderat de manera que s'impedeixi el control de l'entitat per part d'una minoria de socis. La Comissió permanent d'Ètica vetlla per tal que en cada situació el sistema de vot previst garanteixi aquest extrem. En cas contrari, impulsarà els canvis estatutaris que cregui convenients.
- 4.3. D'acord amb els articles 5 i 6 dels seus estatuts, la xct és lliure d'escollir el tipus de persones i organitzacions que poden incorporar-se a l'associació, tot respectant els principis d'aquest Codi Ètic.

5. FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ INTERNA

- 5.1. La xct entén que la base principal de la seva força rau en les persones que formen part de l'associació, bé a través de les diverses organitzacions membres, bé a títol personal. Per aquesta raó, cal promoure estratègies, tècniques i mitjans per estimular la participació i la formació d'aquestes organitzacions i persones.
- 5.2. La participació dels membres de la xct està prevista als seus estatuts, que estableixen que l'Assemblea és l'òrgan sobirà (arts. 14 i ss.) i el Consell de Membres és l'òrgan de govern, que regeix, administra i representa l'associació (arts. 21 i ss). Els estatuts de la xct també preveuen la participació de terceres persones, independentment de la seva condició de membres, com a voluntàries de la xct (art.8).
- 5.3. Per garantir la participació de tots els membres més enllà de l'assistència a l'assemblea, cal dur a terme una política informativa constant i regular adreçada a les organitzacions i persones associades sobre la situació de l'associació, les activitats que es duen a terme i les oportunitats formals i informals de participar-hi.

- 5.4. L'acció de govern del Consell de membres és vàlida en tant en quant aquest actui segons les normes establertes pels estatuts de la xct i quan, a més, tots els seus membres assisteixin, almenys a dues de les reunions que tinguin lloc durant l'any.
- 5.5. La xct reconeix també el paper fonamental d'aquelles persones i organitzacions que, sense ser membres directament o indirecta de l'associació, promouen de forma voluntària l'actitud de tenir cura de la terra mitjançant els diferents tipus d'acord de custòdia del territori utilitzats al nostre país.

Capítol III: Gestió

6. GESTIÓ ECONÒMICA

Transparència en la gestió econòmica

- 6.1. Els comptes anuals de la xct, auditats sempre que sigui econòmicament viable, estan a la disposició de qualsevol membre de l'associació o de qualsevol tercera persona o entitat pública o privada².

Fons de finançament

- 6.2. La xct dóna prioritat a les relacions amb empreses i organitzacions que, en la seva activitat, respectin el medi ambient, els drets del treballadors, el dret a la igualtat entre sexes, els drets dels consumidors i usuaris i, en general, amb empreses que desenvolupin i apliquin polítiques de responsabilitat social.
- 6.3. La xct no estableix relacions vinculades a vendes o promocions al consum directe de productes o serveis amb una utilització promocional de la nostra marca o del concepte de la Xarxa. La xct rebutja qualsevol font de finançament que provingui d'una iniciativa manifestament coneguda de rentat d'imatge de l'empresa.
- 6.4. En tots els acords o contractes de col·laboració o finançament, la xct es reserva el dret de finalitzar la relació davant l'existència de casos públics i manifestos d'incompliment de les directrius anteriors.

² La memòria anual dóna un resum d'aquestes dades i està disponible a http://www.custodiaterritori.org/centre_recursos.php#memories. Els documents comptables els podeu sol·licitar a l'oficina tècnica de la xct.

Activitat econòmica de la xct

- 6.5. La xct pot realitzar activitats de prestació de serveis a entitats i persones membres o a terceres entitats i de venda de productes de merxandatge relacionats amb la custòdia del territori. La realització d'aquestes activitats no és contrària a les finalitats de la xct.
- 6.6. Les activitats econòmiques de la xct es duen a terme en condicions adequades per a les persones que les efectuen directament i per a la seguretat i les garanties dels consumidors i usuaris, i d'acord amb les lleis sobre la contractació i l'economia i el règim fiscal i financer.

7. GESTIÓ RESPECTUOSA DELS RECURSOS HUMANS

- 7.1. Els recursos humans de la xct són les persones que de forma voluntària col·laboren en la realització de les activitats i en el compliment de les finalitats de la custòdia del territori (art. 8 dels estatuts de la xct). A més, la xct compta amb la participació de professionals que constitueixen els seus nodes d'expertesa i del personal retribuït de les organitzacions membres, així com del mateix equip tècnic i altre personal contractat de la xct (arts. 32 i 33 dels estatuts de la xct).
- 7.2. Les persones voluntàries col·laboren amb la xct sense rebre cap mena de retribució material a canvi. No es consideren retribució material:
 - a) la compensació per les despeses directes que hagin tingut en la realització de les activitats de voluntariat;
 - b) la valoració econòmica, a efectes tributaris, del treball aportat per les persones voluntàries com a donació privada a l'entitat.
- 7.3. La xct organitza el treball voluntari amb criteris de bona gestió que permeten la màxima realització del voluntariat així com la seva formació personal i professional.
- 7.4. El personal remunerat ho ha de ser d'acord amb la categoria professional i implicació horària. Així mateix, la xct ha d'evitar la precarietat en la contractació, tot respectant el dret laboral i prioritant les formes de contracte a termini indefinit quan la relació laboral sigui a llarg termini.

8. LA SOSTENIBILITAT A LA XCT

Econòmica

- 8.1. La xct du a terme les seves activitats amb recursos propis i amb els que sigui capaç de mobilitzar. Això suposa que la planificació de les activitats de la xct es fa sempre amb previsió de les necessitats de finançament que comportin.
- 8.2. La xct vetlla per la bona gestió dels recursos per evitar que el malbaratament d'aquests determini una major necessitat de finançament.

Ambiental

- 8.3. La xct, en el seu funcionament intern, té cura dels mitjans que empra i aplica els principis de les millors pràctiques ambientals disponibles en la utilització de mitjans, recursos (fonts d'energia, materials, etc.) i serveis³.

Social

- 8.4. La xct aplica el concepte d'equitat en la seva activitat social i té en compte en la seva activitat els possibles impactes negatius que afecten a les persones i a la societat i els evita o minimitza en la mesura que li és possible. Sempre que li és possible, la xct destina el 0'7% del seu pressupost anual a un projecte de cooperació en l'àmbit de la conservació del territori.

Capítol IV: Relacions amb les organitzacions membres i amb terceres organitzacions

9. LA CONFIANÇA, BASE DE LA RELACIÓ ENTRE ELS MEMBRES DE LA XCT

- 9.1. Les organitzacions i persones que s'associen a la xct ho fan de forma voluntària. Això pressuposa que totes les organitzacions i persones membres de la xct es trobem còmodes amb els seus objectius i els mitjans que utilitza per aconseguir-los.

³ Per això es disposa d'un document de criteris de compra verda disponible a [www.custodiaterritori.org/centrerecursos#altres docs](http://www.custodiaterritori.org/centrerecursos#altres_docs)

- 9.2. La relació entre les organitzacions i persones membres de la xct es caracteritza per la confiança, el convenciment d'estar junts en un projecte comú i la bona fe.

10. RELACIONS SOLIDÀRIES AMB LES ORGANITZACIONS MEMBRES I AMB ALTRES ORGANITZACIONS

- 10.1. El reconeixement que hom forma part d'un sector amb temàtiques comunes i bases similars ha de ser el substrat en el qual s'edifiquin les relacions amb altres organitzacions, sobre la base de la cooperació i la recerca de punts de trobada per millorar l'activitat pròpia.
- 10.2. La xct fomenta les relacions solidàries entre les organitzacions i persones membres i d'aquestes amb altres organitzacions.
- 10.3. La xct respecta la llibertat de tota entitat o persona, sigui o no entitat de custòdia, de vincular-se a la xct, de col·laborar amb altres organitzacions o d'actuar pel seu compte.
- 10.4. La xct fomenta l'intercanvi d'experiències i recursos entre les seves organitzacions i persones membres, però en cap cas té l'objectiu de competir amb elles. La xct no té entre els seus objectius dur a terme iniciatives pròpies de custòdia del territori pròpies.
- 10.5. La xct no es dedica a la prestació de serveis més enllà d'aquells que ofereix en exclusiva i de forma avantatjosa als seus membres, i d'altres assessoraments a terceres entitats en matèria de custòdia del territori, d'acord amb el que estableixen els estatuts de la xct (art. 3.3.d). Per tal d'evitar una condició avantatjosa o de competència amb els membres, la xct ha d'informar tots els seus membres dels encàrrecs de prestació de serveis (prèviament als possibles acords) que puguin ser susceptibles d'entrar en competència entre la xct i les entitats que en formen part.

11. RELACIONS AMB ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

- 11.1. La xct, conscient del seu paper d'emissora d'opinió, té una cura especial en les seves informacions i en les seves actuacions exteriors per evitar la difusió d'un tipus de conductes contràries als drets humans i als principis democràtics. Això és aplicable especialment als missatges i a la publicitat de les activitats que organitzi, per tal d'evitar qualsevol tipus de discriminació o vulneració d'aquests drets.

- 11.2. Les informacions que difongui/doni a conèixer la xct seran accessibles a tots els mitjans de comunicació, sense distinció ni discriminació per àmbit geogràfic, cobertura o periodistes implicats.
- 11.3. La xct observa sempre una clara distinció entre els fets i opinions o interpretacions, evitant tota confusió o distorsió deliberada d'ambdues coses.
- 11.4. La xct es compromet a difondre únicament informacions veraces i fonamentades, evitant en tot cas afirmacions o dades imprecises i sense base suficient que puguin lesionar o menysprear la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit injustificat a institucions i entitats públiques i privades, així com la utilització d'expressions o qualificatius injuriosos.
- 11.5. Així mateix, la xct s'obliga a rectificar amb diligència i amb tractament adequat a la circumstància, les informacions -i les opinions que se'n derivin- que s'hagin demostrat falses.
- 11.6. Finalment, per difondre la informació, la xct utilitzarà canals que no contradiguin manifestament els principis ètics establerts en aquest codi.

12. RELACIONS AUTÒNOMES AMB LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

- 12.1. La xct es regeix en tot moment pels principis d'autonomia associativa i la lliure presa de decisions. La col·laboració amb les administracions en els fins que siguin comuns no suposa en cap moment la renúncia a aquests dos drets inalienables de la xct com a associació.

DISPOSICIÓ FINAL 1a: Aprovació i validesa

El present Codi ètic té validesa a partir del consens expressat formalment per les organitzacions membres de la xct en l'Assemblea del dia xx d'abril de 2006.

Aquest Codi ètic vincula únicament a la xct, com a entitat jurídica, i no a les seves organitzacions membres. Tot i que la xct promourà que totes les entitats membres el prenguin com a referència, cada entitat membre és lliure d'adscriure-s'hi a títol propi o no, o bé d'adaptar-lo, segons cregui convenient.

DISPOSICIÓ FINAL 2a: Aplicació i seguiment

L'òrgan d'aplicació i seguiment d'aquest codi ètic és la Comissió Permanent d'Ètica. La Comissió Permanent d'Ètica està formada per tres persones externes a la xct designades pel consell de membres amb la funció de vetllar pel compliment del Codi ètic de la xct.

La Comissió Permanent d'Ètica és totalment independent de l'estructura de la xct i no té un ritme de reunions preestablert. A petició de qualsevol membre, o quan ho consideri oportú, elaborarà informes sobre aspectes ètics del funcionament de la xct que farà arribar a l'Assemblea i al Consell de Membres.

En els mesos següents a l'aprovació formal d'aquest Codi ètic, el Consell de Membres de la xct escollirà els membres de la Comissió Permanent d'Ètica.

DISPOSICIÓ FINAL 3a: Reforma

Per a la seva reforma, que podrà instar-la qualsevol organització o persona membre, caldrà que aquesta formuli per escrit al Consell de Membres les esmenes que cregui oportunes.

La Comissió d'Ètica, a instància del Consell de Membres, elaborarà un informe sobre els canvis proposats que el Consell de Membres trametrà a tots els membres de la xct conjuntament amb proposta de reforma tal li com va ser presentada per l'organització o persona proposant.

L'Assemblea ordinària vàlidament constituïda aprovarà els canvis per majoria de $\frac{3}{4}$ dels membres presents i votant.

DISPOSICIÓ FINAL 4a: Difusió

La difusió del Codi Ètic o altres documents que l'expliquin és el principal instrument per assegurar que les organitzacions i persones interessades coneguin els valors que propugna i n'exigeixin el seu compliment, tant a la xct com a terceres organitzacions i persones.

Per tant, el Codi ètic ha de ser conegut per:

- les organitzacions membres
- les organitzacions que aspiren a integrar-se a la xct;
- les administracions públiques, les institucions i les forces polítiques i socials que col·laboren amb la xct;
- les federacions, coordinadores i altres mecanismes de coordinació entre entitats conservacionistes nacionals, estatals i internacionals;

- els mitjans de comunicació;
- els agents socials, les empreses i les entitats privades que col·laboren amb la xct;
- l'opinió pública i la societat en general.

Correspon al Consell de Membres, a la Comissió Permanent d'Ètica i a l'equip tècnic de la xct impulsar la més àmplia difusió del Codi Ètic entre les organitzacions i persones esmentades.

EPÍLEG

Aquest document ha estat valorat i aprovat per l'Assemblea de Membres de la xct el 20 d'abril de 2006.

El grup de treball que ha elaborat aquest codi ètic amb els membres de la xct ha estat format per: Andreu González (Fundació Natura), Hernan Collado (Xarxa de Custòdia del Territori), Sílvia Gili (Associació Hàbitats - Projecte Rius), Xavier Sabaté (X3 – Estudis Ambientals).

Aquest Grup de Treball agraeix especialment la col·laboració puntual i/o com a observadors d'Albert Camps (Ajuntament de Granollers), Alter Co Consultoria Social, Anna Grabalosa (Xarxa de Custòdia del Territori), Assumpta Fabré (Consorti de les Gavarres), Eduard Plana (Centre Tecnològic Forestal de Catalunya), Eugeni Capella (GEPEC), Jordi Parpal (Fundació Natura), Jordi Pietx (Xarxa de Custòdia del Territori), Josep Maria Puig (Grup de Naturalistes d'Osona), Marc Bigas (Grup de Naturalistes d'Osona), Marc Ordeix (Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis), Marta Ollich (Xarxa de Custòdia del Territori), Rebecca Moreno (Xarxa de Custòdia del Territori), Ricard Estrada (Ajuntament de Sabadell), Sergi Marí (GOB-Menorca), Sònia Garcia (Xarxa de Custòdia del Territori), Xavier Basora (X3 – Estudis Ambientals), i del Consell de Membres de la xct.

El Grup de Treball fa constar que aquest codi ha estat inspirat entre d'altres en el Codi ètic de les associacions de Barcelona, el Codi ètic i de conducta de les ONGs Catalanes per al Desenvolupament. L'article 11 es basa en el Codi deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya.